

2. Жук В.М. Концепція розвитку бухгалтерського обліку в аграрному секторі економіки : [монографія] / В.М. Жук. – К.: ННЦ «ІАЕ», 2009. – 648 с.
3. Про Рекомендації парламентських слухань на тему: "Земля в українській долі: ситуація у земельній сфері, законодавче забезпечення земельних відносин та практика його реалізації": Проект Постанови Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zsu.org.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=1684:2011-04-13-14-04-34&catid=55:2010-11-28-10-00-48&Itemid=82.

УДК 005.35

О.О. БЕЛЯЄВА, студентка*,
Луцький національний технічний університет

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ БІЗНЕСУ ВИСВІТЛЕНІ В ДИСЕРТАЦІЯХ ВІТЧИЗНЯНИХ НАУКОВЦІВ

Питанням пов'язаним з соціальною відповідальністю бізнесу присвячена значна кількість наукових праць зарубіжних та вітчизняних вчених. Серед них варто виділити праці: Бедфорда Н., Боуена Г., Березіни О.Ю., Возницької Н.В., Воробей В., Грицини Л.А., Жиглей І.В., Карнегі Е., Керолла А., Котлера Ф., Лептона Е. Маліновської О.Я., Рішара Ж., Пушкаря М.С., Чижевської Л.В. Царик І.М., Фітча Г. та ін.

Однак, незважаючи на значну кількість наукових напрацювань багато питань залишаються відкритими, тому з метою їх виявлення, у даній роботі проведений аналіз авторефератів дисертацій українських та російських вчених за напрямком «соціальна відповідальність бізнесу».

Протягом останніх двадцяти років українськими науковцями було захищено 15 дисертаційних робіт, російськими – 62 роботи (рис. 1).

* Науковий керівник: к.е.н., доцент кафедри обліку і аудиту І.М. Ткачук

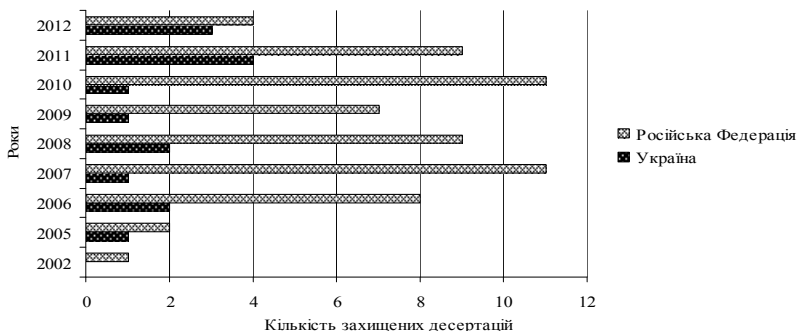

Рис. 1. Динаміка кількості захищених дисертацій за напрямком «соціальна відповідальність бізнесу» в Україні та Російській Федерації¹

Перша дисертаційна робота була захищена російським науковцем у 2002 році. В Україні висвітлення даної теми у дисертаційних роботах розпочалось з 2005 року.

Отже, російські науковці першими розпочали дослідження соціальної відповідальності бізнесу. Українські дослідники дещо відстали, оскільки, соціальна відповідальність бізнесу в Україні набула поширення лише протягом останніх років.

Досліджувана категорія розглядається багатьма галузями науки. Серед розглянутих 15 українських авторефератів дисертацій: 14 - економічного спрямування і лише 1 – присвячений державному управлінні. Серед економічних наук найбільше дисертацій захищено за спеціальністю 08.00.04 – «Економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності)». Бухгалтерський облік соціально відповідальної діяльності є менш дослідженим.

Серед російських науковців: 50 дисертацій економічного напрямку, 8 – присвячені соціологічним наукам, 2 – пов'язані з політичними науками, 1 дисертація з філологічними науками і 1 – філософського спрямування.

¹ За даними електронного ресурсу Росийской Государственной библиотеки <http://old.rsl.ru> і Національної бібліотеки ім. В.І. Вернадського <http://www.irbis-nbuv.gov.ua>

Тобто, на відмінну від українських науковців російські вчені розглядають досліджувану категорію не тільки в економічних аспектах, а й в соціологічному, політичному, філологічному та філософському напрямках.

Розглянемо основні проблемні аспекти соціальної відповідальності бізнесу, виявленні вітчизняними вченими при дослідженні (табл. 1).

Таблиця 1

Проблемні аспекти соціальної відповідальності бізнесу дослідженні вітчизняними науковцями у дисертаціях

№ з/п	Виявлені недоліки	Автори
1	Теоретико-методологічні засади формування соціальної відповідальності бізнесу	Царик І.М., Грици-на Л.А., Березі-на О.Ю. Черних О.В., Зеленко О.О.
2	Невідповідність соціальної ситуації на вітчизня-них підприємствах відповідно до основних вимог Концепції людського розвитку	Таран О.Ю
3	Відсутність теоретико-методологічних та органі-заційних засад бухгалтерського обліку соціально відповідальної діяльності	Жиглей І.В., Чижев-ська Л.В.
4	Моніторинг та методи оцінки рівня соціально-відповідальних заходів	Жиглей І.В., Грици-на Л.А., Ворона О. В., Черних О.В.
5	Недостатньо досліджено значення соціальної політики підприємства	Вовк В.А.
6	Взаємодії держави, підприємницьких кіл і грома-дянського співтовариства у сфері реалізації кон-цепції соціальної відповідальності	Савченко І.Г.
7	Відсутність практичних рекомендацій щодо впровадження СВБ	Антошко Т.С., Зелен-ко О.О.
8	Методи застосування корпоративної соціальної відповідальності та окремих її складових у сфері підприємницької діяльності	Антошко Т.С., Шапо-вал В.М.
9	Недостатньо повним та систематизованим є під-хід до висвітлення сутності, економічної природи та значення соціальної відповідальності корпора-цій в системі соціально-трудоових відносин зок-рема	Березіна О.Ю., Воз-ницька Н.В.
10	Теоретичні, методичні та практичні проблеми обліку і контролю соціальних витрат	Пацала О.І.

Таким чином, до найбільш розглянутих проблем належить відсутність теоретико-методологічних засад формування соціальної відповідальності бізнесу. Дане питання висвітлено у працях Царик І.М., Грицини Л.А., Березіни О.Ю., Черних О.В. і Зеленко О.О. Неменш розглянутими є проблеми пов'язані з моніторингом та методами оцінки рівня соціально відповідальних заходів, які дослідженні у працях Жиглей І.В., Грицини Л.А., Ворони О.В. і Черних О.В.

Меншого дослідження набули питання щодо:

- невідповідність соціальної ситуації на вітчизняних підприємствах відповідно до основних вимог Концепції людського розвитку;

- соціальної політики підприємства;

- взаємодії держави, підприємницьких кіл і громадянського співтовариства у сфері реалізації концепції соціальної відповідальності;

- соціальних витрат.

Отже, аналіз дисертацій вітчизняних вчених показав, що дана тема є актуальною і потребує подальшого дослідження як у сферах обліку так і державного управління. Так, питання стосовно методики ведення бухгалтерського обліку соціально відповідальної діяльності, нормативного регулювання та відображення соціальної відповідальності в звітності і її стандартизації залишаються невирішеними і потребують подальшого вивчення.

Список використаних джерел

1. Автореферати и диссертации из Российской Государственной библиотеки: [Электронный ресурс]. - Режим доступа: <http://old.rsl.ru>.
2. Офіційний сайт Національної бібліотеки ім. В.І. Вернадського [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.irbis-nbuv.gov.ua>.